

AMERICAANSCHE
BYBEL,

OPGEDRAAGEN

AAN DEN HEERE

ADAMS,

Gezant der dertien Vereenigde Staaten van

NOORD AMERICA

by de

STAATEN GENERAAL

der

VEREENIGDE

NEDERLANDEN.

Alomme te bekomen.

OPDRAGT

AAN DEN HEERE

ADAMS;

Gezant der dertien Vereenigde Staaten van

NOORD AMERICA,

BY DE

STAATEN GENERAAL

DER

VEREENIGDE

NEDERLANDEN.

Daar zekerlyk niemand meer belang ſtelt in de welvaart der Republiek van America, dan gy, Mynheer! die de eer hebt van haare eerſte afgezant te weezen; die het genoegen hebt van haar, door uwe getrouwe medewerking,

door de wereldberoemde Republiek van Nederland voor vry te hooren verklaaren, kan ook niemand meer belang ſtellen, in dit myn gering werkje, dat ik, een vrygeboren Nederlander, uit waare liefde voor de vryheidlievende en werkelyk vrye Americaanen opgeſteld heb, dan Gy.

Wien anders had ik het dan met zo veel welvoegelykheid kunnen opdraagen als aan u! —— ik geef het aan uwe beſcherminge over; verdedig het tegen den nyd die het zekerlyk met alle geweld zal aanvallen, en geloof dat ik ben,

Uw vriend,
De Schryver.

REGISTER

Der Capittelen in den Americaanſchen Bybel vervat.

CAP. I.

America wordt geleerd door het voorbeeld van Nederland zig voor deszelfs ſchande te hoeden.

CAP. II.

De Nieuwe Republiek moet geen vleesch tot haaren arm blyven ſtellen, na zy geheel vry zal weezen.

CAP. III.

Moet vryheid van Godsdienst geeven. Voorſchrift van een Gebed.

CAP. IV.

Vervolging vermeiden.

CAP. V.

Het voorgaande wordt nader aangedrongen.

CAP. VI.

America moet de Predikers beteugelen.

CAP. VII.

De Huichelaars verbannen.

CAP. VIII.

De Nieuwe Republiek moet geen Opper hoofd verkiezen.

CAP. IX.

Jaarlyksch haare Regenten veranderen.

CAP. X.

Geen ervelyke Stadhouder of Admiraal Generaal verkiezen.

Het

CAP. XI.

Ook geen afſtammeling van den Koning van Frankryk, die waardigheid voor een' tyd opdraagen. Aangedrongen door het voorbeeld van Nederlands Stadhouder die koning van Engeland was.

CAP. XII.

Het volk moet met de regenten eenſtemmig denken, ter voorkoming van plonderingen en wreedheden. Aangedrongen met voorbeelden van Nederland ontleend, als de mishandeling der de Witten het voorgevallene in 1748 enz.

CAP. XIII.

America moet zig hoeden voor verraaders en de verdachten van ongetrouwheid doen vertrekken.

CAP. XIV.

De vreemden uit alle bedieningen weeren, op dat zy het brood der eigenen niet eeten.

CAP. XV.

De kunſten en weetenſchappen aankweeken, maar ook de kunſtenaar het loon zyner arbeid doen ſmaaken.

AMERICAANSCHE
B Y B E L.

Het eerste Capittel.

America wordt geleerd door het voorbeeld van Nederland, zig voor deszelfs schande te hoeden.

Hoort gy volk / dat begonnen is het Britsche juk van uwe schouderen te werpen; neemt de redenen myns monds in aanmerkinge / op dat uwe nieuwe Republiek / door averechtsche begrippen van bouworde niet wankele / wanneer gy haar nog niet tot volkomenheid gebragt zult hebben; niet ondermeind worde en nederstorte / wanneer gy reeds uwe stemmen verheft hebt om te juichen; om onder het vieren van het groote feest uwer vryheid / uit te roepen; zie daar onzen arbeid voltooid! wy zyn vry! wy zyn vry! de vrede heeft ons tot het voorwerp haarer liefkoozingen verkooren; de welvaart zal ons onder de schaduwe haarer vleugelen neemen; de beminnelyke rust en de altoos lachende tevredenheid zullen onze bestendige Gezellinnen zyn / en wy zullen een onafgebroken geluk genieten.

Voorwaar gy kunt gelukkig weezen / is het slechts dat uw harte zig niet verheft / dat gy niet afhoereert van den levendigen God /

in wiens oogen de ruime oceaan een droppelken / en de gantsche aarde een stofke is. Zeg niet wy zyn vry: wy zyn groot / waarom zouden wy niet leeven naar het welbehaagen onzer zielen; naar het voorbeeld van anderen? want ook die anderen zyn van hem afgekeerd en zy vinden geene ruste; zy hebben het hoofd opgestooken / zy zyn trotsch geworden; en daarom zyn zy gevallen / ja zy vallen nog dagelyksch / en loopen gevaar van geheel te zullen vervallen / is het dat zy zig niet bekeeren tot den God van allen heil / tot Hem wiens wonderdoend vermogen / hunnen troon op een moeras gebouwd / en hunne voornaamste paleizen uit de hutten van geringe visschers heeft doen geboren worden.

Het is door 't voorbeeld van die anderen dat ik u zal trachten te onderwyzen: Nederland zal ik u voor oogen stellen / op dat gy / nieuw verkregene broeders van hun wier vryheid even als die van u door bloed gekocht is / schoon de beide kooppryzen tot elkanderen staan / als een teuge tegen al het water des gantschen aardryks / of als een perelke des daauws tegen een stortregen die yken ontwortelt / en gantsche steden overstroomt; op dat gy uit het voorbeeld van Nederland moogt leeren / uwe nieuwe Republiek zodanig te vestigen / dat zy ten welbehaagen uws scheppers verstrekke / en daardoor / in tegenoverstelling van het trotsche / het verdeelde Nederland / voor de aanslagen van buitenlandsche vyanden / en bin-

binnenlandsche verraaders bestand zy / gelyk een rots die door het woedend vermogen der Zee niet uit haar standplaats gerukt wordt ; of gelyk een berg op wiens zwoord de stormwind gebroken wordt en de loeijende donder te vergeefsch zyne krachten beproeft ; die hem te rugge kaatst zonder wankelen ; die den verwoester der hoogten afwacht zonder sidderen ; die op het geweld der natuure triumpheert ; die het ten onder brengt met minder moeite dan een kind dat met zyne nog dwaalende vingertjes het mugke / 't welk deszelfs tedere handje cracht te kwetsen / verplet.

Het 2. Capittel.

De Nieuwe Republiek moet geen vleesch tot haaren arm blyven ſtellen, na zy geheel vry zal weezen.

Hebt gy vleesch tot uwen arm moeten stellen ; was 't het welbehaagen van den Verzorger en Bestuurder aller dingen / dat gy door 't vermogen van anderen gered zoudt worden ; blyft echter niet op de hulp van menschen vertrouwen / blyft geen vleesch tot uwen arm stellen / wanneer gy volkomen uit uwe slaaverny gered zyt : indien het oogmerk der Godlyke Voorzienigheid verbuld is / vordert zy onze hulde / en afdanking van alle menschlyke kracht.

Welhaast staat uw sabbath door te breeken : de vroege

morgenschemering daarvan dartelt reeds met lachende kleurtjes / aan de oostenkim des hemels van uwe nieuwe Republiek; wel spoedig zal het lichte dag zyn; wel spoedig zal het uw sabbath weezen; — bedenkt dan dat die heilige dag een dag des Heeren is / een dag waarop gy moet rusten van uwen arbeid; waarop gy voor zynen troon moet nedervallen / en belyden dat Hy uw Redder is; waarop gy het middel door Hem ter uwer verlossinge aangewend moet laaten vaaren / en zeggen / wy zyn uwe ô God / ja wy zyn uwe; gy hebt ons gered; uw arm heeft voor ons gestreeden.

Blyft geen vleesch tot uwen arm stellen; — bedenkt dat de wyn in edik verandert. — Bodegraave en Zwammerdam / deeden in 1672 eenen moord kreet ten Hemel ryzen / geteisterd wordende door dezelfde Natie die niet meer van agt-en-veertig jaaren vroeger (1624) een verbond vernieuwde / met hun die Bodegraave en Zwammerdam voor het toomloos geweld der Spanjaarden moesten beschermen. — Hoort de ipreuken myns monds / de vertellingen myner lippen / en wordt wys / ô Volk / dat de voetstappen van Nederland drukt! Hoor my: ik zal u leeren / op dat gy wys wordt / op dat uwe Nakomelingen de vruchten uws arbeids plukken; op dat zy maaijen het geene gy in het zweet uws aanschyns / in de zorg uws harten / en in het vloed uwer aderen gezaaid hebt. — „ Eergierige Menschen

„ schen zyn als win- „ dmolens die niet „ omwaaijen willen / „ ten zy door winden „ van eigen lof"; zy staan gelyk met de baatzuchtigen die hunne hand niet uitstrekken dan om loon / wier bedryven altoos op hen zelven uitloopen. —— „ Bedrog „ is als een rooze daar „ in eene speld ver- „ borgen is; als een „ koopman die de bes- „ te waaren toont en „ de slechtste ver- „ bergt." —— „ Die „ de brugge der Ge- „ nade Gods breeder „ maaken dan zy is / „ vallen daar af". Die de gunst zyner redders / zonder eigenbelang steit te weezen / zal zig te laat bedroogen vinden. —— Dat Seneca u door mynen mond leere! „ Daar „ is" zegt hy / „ niets „ prosyteiyker / dan „ dat een iegelyk zig „ zelven prosyteiyk „ is;" en ô mogt Nederland u de gevolgen van het afwyken van die waarheid nimmer doen zien! — „ ô Jon- „ geling" / zeide Crates tegen iemand die van veele pluimstrykers verzeld was / „ ik heb groot mede- „ lyden met uwe een- „ zaamheid. — Toen Diogenes eenen Doorbrenger om honderd en vyftig penningen verzocht / vraagde deeze; waarom eisch gy van my zulke groote somme gelds / en van de andere eischt gy slechts drie penningen? Diogenes antwoordde; daarom / dat ik hoop 't zelve van hem op andere tyden meermaalen te eischen / doch van u nimmermeer. Was de doorbrenger niet geluk- kiger dan de andere? ja waarlyk: hy wist wat hy zou moeten betaalen / daar de andere een onophoudelyk

 voor-

voorwerp van vordering voor Diogenes zou weezen/en niet wist wanneer het geeven by hem een einde zou hebben. —— Zopyrus kon aan het aanzicht van Socrates zien / dat hy naar zynen aart het bedorvenste en ondeugendste mensch des wereids was ; — God gave dat gy allen Zopyrussen waart / op dat gy der menschen aart beter kondet doorgronden ; dan / daar gy allen geene Zopyrussen zyt / ja zelfs niemand van onder u zulk een groot waarzegger is / zo gelooft den geenen / die waarlyk een Zopyrus is / die u waarschouwt / op dat hy u van den oever des gevaars / waarop gy zachtkens ligt te sluimeren / aftrekke en u behoude.

Het 3. Capittel.

Moet vryheid van Godsdienst geeven. Voorschrift van een Gebed.

Bid op datgy niet verlaaten wordt van Hem wiens almagt u uit de dienstbaarheid verlost en van de slaverny gebragt ; vertrouwt op hem ; want dan zult gy zyne barmhartigheid en trouwe ondervinden ; dan zult gy ten eenigen tyde met den vroomen Joseph kunnen zeggen / „ Gylieden wel ; gy „ hebt kwaad tegen „ ons gedacht ; doch „ God heeft dat ten „ goede gedacht ; op „ dat Hy deede / ge„ lyk het ten dezen „ dage is / om een „ groot volk in 't le„ ven te behouden".

Zyt wys ; leg den grondslag uwer nieuwe Republiek volgends

gends de voorschriften van het gezond verstand / en gy zult op een rotssteen gebouwd hebben. Begin met God / dat is doe den Godsdienst bloeijen; doch dat hy nimmer het zwaard voere; dat hy geen verbloekingen uitdondere; dat hy geen bloed doe stroome; want ieder dropke / dat door deze beschouwd wordt als een billyke offerande aan den God des vredes / en door geene als het heilige teken van inlyvinge in het getal der zalige Martelaaren; ieder dropke zou uw land tot een stroom van bloed / door het Opperwezen over u uitgesproken / verstrekken.

Dat alle uwe magtigen deeze wet beschermen en doen gehoorzaamen / „ niemand „ worde uit hoofde „ van den Godsdienst kwalyk gehandeld".

Indien gy bidt / zo zeg eenstemmig / ja door uwe gantsche Republiek eenstemmig.

„ Almagtig Opperwezen; wy erkennen dat uwe „ hand alles voortgebragt heeft; dat uwe „ hand alles onderhoudt en bestuurt; „ wy belyden dat alles „ getuigenisse geeft „ van uwe wysheid / „ goedheid / en almagt. Gy hebt „ ons niet alleenlyk „ het leven geschonken / maar onderhoudt ons door uwe „ voorzienigheid / om „ naar het richtsnoer „ van een zuiver geweeten te wandelen. „ Geef ons zwakke „ sterbelingen vermogen om in alles „ uwen wille te betrachten; want wy „ erkennen / zonder „ uwen bystand on-

 „ ver-

„ vermogende schep-
„ selen te zyn / zo gy
„ ons dan niet onder-
„ steunt / wat zullen
„ wy vermogen? Al-
„ magtige Opper-
„ heer / vergeef ons
„ dat wy mogelyk de
„ wyze niet kennen /
„ waarop het u be-
„ haagt van het
„ menschdom geloofd
„ en gediend te wor-
„ den; maar het denk-
„ beeld dat wy van
„ uwe Majesteit en
„ goedheid hebben /
„ verzekert ons / en
„ het natuurlyke licht /
„ dat gy ons als een
„ kostelyk geschenk
„ hebt gegeeven / toont
„ ons aan / dat gy te
„ rechtvaardig zyt om
„ ons te straffen / over
„ iets daarin wy door
„ onkunde in gebre-
„ ken mogten blyven.
„ Hoe zoudt gy van
„ zo veele Godsdien-
„ sten slechts die gee-
„ nen verhooren / die
„ zig dus of zo noe-
„ men! Almagtige
„ maar rechtvaardige
„ God / nooit zal een
„ zaak die zo met uwe
„ goedheid strydt / in
„ onze gedachten ko-
„ men; ontvangt dan
„ onzen algemeenen
„ Gebede / en dank-
„ zegging: Gy hebt
„ ons allen gescha-
„ pen / en zyt dus ons
„ aller vader; geef ons
„ dan het vermogen /
„ om als waardige
„ kinderen voor uwe
„ oogen te wande-
„ len".

Het 4. Capittel.
Vervolging vermeiden.

Weert altoos uit uw midden / „die
„ wargeesten / welken
„ de liefde aan hunne
„ byzondere harssen-
„ schimmen opoffe-
„ ren / zoekende hun-
„ nen gewaanden
„ Godsdienst in het
„ bloed hunner eeven-
„ menschen te grond-
„ vesten".

Dat Nederland u des aangaande ten spie-

spiegel verstrekke / zou men niet bijna / de Nederlandsche geschiedenissen leezende / niet Lucretius Carus den Godsdienst verachten / om de onheilen / den lande daardoor overgekomen? Ja waarlijk / wij kunnen met hem zeggen / „over„weeg met aandacht „de verfoeijelijke eu„veldaaden / die de „Godsdienst voor„heen heeft veroor„zaakt". Dringt hij zijne stelling aan / door het bijbrengen der offering van de onnozele Ifigenia op het altaar van de Godinne Diana; de Nederlander zou zijne voorondersteldе verachting voor den Godsdienst / kunnen aandringen door het bijbrengen van in zijn land gepleegde wreedheden; voorwaar wreedheden waarvan 't herdenken nog het hair te bergen doet rijzen; wreedheden waarvan het besef zo veel krachtig heeft / „dat / indien men „niet wist / dat de „hedendaagsche „Roomsgezinden / „daarvoor niet ver„antwoordelijk kun„ne zijn / men zig „naauwlijks zou „kunnen weêrhou„den van eenen haat „tegen hunne kerk „en derzelver geest„lijken op te vat„ten". Ook zou de Nederlander geen zwakke drangreden kunnen bijbrengen / met te verhaalen hoe door de tegengestelde partij / in den geringen tijd van drie dagen / meer dan vierhonderd kerken geplonderd werden. — ô Schande! ô gruwelijke onverdraagzaamheid en bloedwaardige gewetensdwang! Den God van liefde / den God des vredes te prediken op de puinhoopen van door de vol-

volle woede gesloopte gebouwen! op de doode rompen zyner kinderen / die Hy zyner vaderlyke verzorginge niet onwaardig keurt / over welken hy des daags zyne zonne doet opgaan / en welken Hy des nacht het helder schynsel zyner maane niet onttrekt! — Dat de nieuwe wereld zig hier aan spiegele / op dat zy niet tot dezelfde gruwelen vervalle / en even verachtelyk worde.

Het 5. Capittel.

Het voorgaande wordt nader aangedrongen.

Behoed uwe nieuwe Republiek voor zulke smetten: dat een Luther onder u opsta; doch dat geen Paus hem bliksemme; maar dat hy met dezynen ook kunnen God in stilheid des gemoeds / in verdraagzaamheid des harten diene; dan zal hy wel het redenloos / het woest vergenoegen niet hebben / van een vanvonnis te kunnen verbranden / maar even daardoor zal uwe Republiek in vreden bloeijen / en het bloed uwer burgeren niet met geheele beeken langs de straaten stroomen.

Tracht tog uwe kinderen een billyk denkbeeld van den waaren Godsdienst in te boezemen! — Het Wezen dat gy tracht te verheerelyken is de onbegrypelyke / en gy wilt bepaalingen omtrent Hem maaken. Overweeg toch wie hy is dien gy wilt dienen: Hy is het / „ die de Hemelen uitgespannen heeft „ met zyne hand; die „ met zyne vinger den „ loop der sterre beschreeven heeft Die „ de Oceaan zyne „ paalen gesteld heeft / „ welken hy niet kan „ over-

„ overtreeden; en tot „ de stormwinden gezegd heeft: zyt stille. Die de aarde „ schudt dat de volken beeven; die zyne blixemen uitschiet, dat de boozen sidderen. Die „ de wereldên roept „ door het woord zyns „ monds; die ze heenen werpt met zynen arm, dat ze tot „ niet verzinken. „ Wonderbaar is Hy „ in alle zyne wegen; „ zyne raadslagen zyn „ ondoorgrondelyk; de „ wyze zyner kennisse „ gaat uwe bevatting „ te boven. Hy heeft „ de wereld in genade „ en liefde voortgebragt. ô Loof dan „ zyne goedheid met „ dankzeggingen en „ lofzangen, en overdenk in stilheid de „ wonderen zyner liefde; laat uwe werken in dit leven uwe „ liefde tot zyne geboden bewyzen." Hy gebied het vervolgen van uwen broeder niet om des geloofs wille; neen Hy gebied hem te doen gelyk gy zelven gedaan zoudt willen weezen. Ontweldig Hem den schepter niet: hy is rechter over het hart, en Hy is wys, Hy is goedertieren; gy zyt onvernuftig, en levens wreed. Wel dan, „ laat voorzichtigheid u vermaane; laat maatigheid u beteugelen; „ laat rechtvaardigheid u by de hand „ leiden; goedhartigheid uw hart ontvonken, en dankbaarheid aan den „ Hemel uwe godsdienstige betrachting aanspooren. „ Dezen zullen u geluk in dit tegenwoordige leven aanbrengen en u overvoeren in de wooninge der zaligheid „ in Gods Paradys".

Volgt mynen raad, neemt

neemt de woorden myns monds in aanmerkinge, trekt het schoone, het heerelyke, het luisterryke gebouw der verdraagzaamheid tot aan de wolken toe op, voorwaar zeg ik u, het is de rechte tempel Gods, en gy allen zult zyne waardige Priesters weezen; want nimmer zal zyn altaar van bloed rooken, nog zyn drempel met de traanen der verdrukten bezoedeld worden.

Het 6. Capittel.

America moet de Predikers beteugelen.

Ligt uwe Predikers eenen bydel in den mond; op dat men niet van u als weleer van Nederland getuige; zy zyn stout, de woorden hunner lippen zyn een tweesnydend zwaard. Voorwaar het zal by u gaan gelyk het in Nederland gegaan is, indien „ zy, die verkondigers van vrede en „ eendragt moesten „ weezen, met al hunne kunst en kracht „ alarm blaazen, en „ met vollen adem „ den oorlog uittrompetten". Bewerkt dat men in laatere dage niet van u zegge, „ men mag zig met „ reden verwonderen „ dat de Overheid „ zulke stoke branden „ en verstoorders der „ gemeene ruste geleeden heeft".

Verbant van uwe kansels allen kwaaden smaak. Verbant niet de gewoonte van over eenen text te prediken, maar veranderd dezelve, en schikt u niet naar het voorbeeld van die geenen onder ons, welken geene bekwaamheid genoeg hebben, om de eerwaardigheid der

plaatse welke zy be-
kleeden met vrucht te
doen gelden. „Eenen
„ langen tyd over
„ eenen aangehaal-
„ den regel of twee te
„ spreeken; zig afte-
„ slooven om de gant-
„ sche redenvoering
„ naar dezen regel af-
„ temeeten / zulk een
„ arbeid is der deftig-
„ heid van deze be-
„ dieninge onwaar-
„ dig". Dat uwe
leeraars zig beblytigen
om het hart te verbe-
teren; verkies u daar
toe mannen (doch
waarlyk dezelven zyn
zeldzaam) die kundig
genoeg zyn van te
weeten / dat zy eerst
moeten treffen willen
zy leiden; mannen die
ook het vermogen heb-
ben van te kunnen
treffen. Neemt een
voorbeeld aan den be-
roemden Massillon;
hy wist zyne toehoor-
ders te treffen; en ook
daarom wist hy hun
hart de noodige in-
drukselen te doen ont-
vangen.

„ Ik stel" zeide
hy / over het klein ge-
tal der uitverkoorenen
predikende; „Ik stel
„ dat hier het laatste
„ oogenblik van ons
„ aller leven zy; dat
„ de Hemelen zig over
„ onze hoofden ope-
„ nen; dat de tyd
„ voorby zy / en dat
„ wy in de eeuwigheid
„ treeden; dat Jesus
„ Christus te voor-
„ schyn kome / om
„ ons naar onze wer-
„ ken te oordeelen /
„ en dat wy allen al-
„ hier zyn / om het
„ vonnis van een eeu-
„ wig leven of dood
„ aftewachten; met
„ schrik bevangen als
„ gylieden / myn lot
„ niet van het uwe
„ scheidende / en my
„ in de zelfde omstan-
„ digheden plaatsen-
„ de / waarin wy al-
„ len ten eenigen tyde
„ voor God onzen
„ rechter verschynen

„ moe-

„ moeten / vraag ik „ u dat indien Jesus „ Christus zig op dit „ oogenblik aan ons „ vertoonde / om die „ schrikkelyke schei- „ ding tusschen recht- „ vaardigen en god- „ loozen te doen; of „ gy zoudt meenen / „ dat het getal der „ rechtvaardigen / ten „ minsten / dat der „ zondaaren zoude „ evenaaren? Meent „ gylieden dat indien „ Christus thans re- „ kenschap van de „ werken des grooten „ getals / die in deeze „ kerk vergaderd zyn / „ kwam vorderen. Hy „ tien rechtvaardigen „ onder ons zoude vin- „ den? Zoude Hy en „ een eenige vin- „ den?" —— Alle de toehoorders waren ontzet over deeze woor- den zo dat zy door hun gedruis den Redenaar hinderden.

Voorwaar / „ De „ predikers die zulke „ voorbeelden niet „ kunnen navootsen / „ zouden beter doen / „ dezelven van buiten „ te leeren om ze voor „ hunne toehoorders „ op te zeggen (voor- „ ondersteld dat zy de „ zeldzaame gaaf van „ wel op te zeggen „ bezitten /) liever dan „ in eenen kwynenden „ toon eene uitgeput- „ te stof te herhaa- „ len".

Het 7. Capittel.

De Huichelaars verbannen.

Dat geene huiche- laars / geeneschyn- heiligen onder u gevon- den worde. Voezemt uwe Republiek tog eene voortplantende afkeer voor die gedrochten in / op dat zy ook hierin onze Repu- bliek / uwe nieuwlings verworvene vriendin- ne overtreffe. ô Welk een

een perel zou het aan de kroon van Nederland weezen, ware het dat 'er geene schynheiligen in haar vernachtten! Door de menigvuldige bedriegeryen welken zy aanrichten, zyn zy een spreekwoord geworden, en door de talooze verkeerdheden hunner harten, loopt de waare vroomheid gevaar van geschandvlekt te worden. Zy houwen den Godsdienst niet maar rukken denzelven om verre, zy doen zig kennen aan hun gewaad en geeven reden tot ergernis. ô Boezem uwe nieuwe Republiek tot eene afkeer voor die gedrochten in, en zy zullen nimmer onder u gelyk onder ons vernachten.

" God te dienen, „ is niet zyn leven op „ zyn kniën in een ge„ bedenhuis door te „ brengen; het is de „ pligten te vervullen „ die Hy ons opgelegd „ heeft; het is, met „ oogmerk om hem te „ behaagen, alles te „ doen, dat met den „ staat, in welken „ Hy ons gesteld heeft, „ overeenstemt: men „ moet eerst doen 't „ geen zyn pligt is, „ daarna bidden, als „ men kan."

Onze schynheiligen in tegendeel bidden altoos; bidden zelfs op den hoeken der straaten, om van ieder gezien te worden. Vroomheid staat op hun gewaad afgebeeld, doch hun hart is de wykplaats der boosheid. Buiten zyn zy predikers van goede dingen, algemeene zedemeesters; doch hunne binnekameren zyn Tempelen des duivels. Zy looven God met de lippen, maar hun hart is verre van hem; zy dienen hem met den rok, doch Hy ver-

strekt slechts ten voorwendsel; want de wereld is het waare voorwerp van alle hunne poogingen. Zy prediken alomme eenen God van liefde en genade, maar niet dan vervloekingen hunner natuurgenooten rollen van hunne geveinsde lippen. Zy vieren eenen Sabbath, doch ontheiligen denzelven door liefdelooze oordeelen, en het voorstellen van het Opperwezen, onder eene gedaante waardoor de harten sidderen; waardoor de angst den schepter in handen gegeeven wordt; waardoor de zielen der zwakken geene uitkomst zien, en, ô gruwel! zig zelven in het eeuwige verderf storten. —— Zy zyn pesten.

Met recht zeggen de weinige weldenkenden onder ons, het geene ons „van de „geboden van professie verwondert is die „ruwheid van zeden, „die hun voor de „menschlykheid on„gevoelig maakt; het „is die overmaatige „hoogmoed die hun „de geheele wereld „met erbarming doet „beschouwen. In„dien zy zig verwaar„digen tot eene daad „van weldaadigheid, „zo is het op eene „vernederende wyze: „ô, zy beklaagen de „anderen op zulk „eene wreede wyze; „hunne rechtbaardig„heid is zo gestreng! „hunne liefdaadig„heid valt zo hart; „hunne yver is zo „bitter; hunne ver„achting geykt zo „zeer naar toorn dat „de gevoeligheid der „lieden van de we„reld zelfs minder „wreed is, dan hun„ne erbarming. De „liefde tot God strekt „hun tot verschoo„ning,

„ ning/ om niemant/ „ dan zig zelven te „ beminnen ; zy be„ minnen zelfs mal„ kanderen niet : — „ zag men ooit een „ waare vriendschap „ onder de schynheili„ gen ? Maar hoe „ meer zy zig van de „ Menschen afzonde„ ren / hoe meer zy „ 'er van vorderen / „ men zou zeggen / „ dat zy zig alleenlyk „ tot God verheffen / „ om zyn gezach op „ aarde te oefenen."

ô Dat hunne wolfsvoeten nimmer uwen vryen bodem betraden! wat zoudt gy gelukkig weezen! hoeveel gelukkiger dan wy! Zy ons trompetten zy op de straaten wanneer zy aalmoesen zullen doen / op dat ze van de menschen geëerd mogen worden. Zy toonen een droevig gezichte / zy mismaaken hun gelaat; zy ontsieren het werk huns scheppers / op dat men hen zondekennen/ maar ook kent men hen aan hunne mismaaktheid; maar ook oordeelt men uit de ontsierdheid van hun gelaat dat zy niet des grooten Gods zyn. Zy arbeiden gestadig om de splinter uit huns broeders oogen te rukken / doch zyn onbewust / dat 'er eene geheele balk in hunne eigene oogen is. Zy komen onder de gedaante van zachte schaapkens / doch van binnen zyn zy grypende wolven. — Weerze van uit het midden van u / op dat gy door hunne gruwelen niet besmet wordt / en uwe schoonheid in afschuwelykheid verkeere.

Het 8. Capittel.

De Nieuwe Republiek moet geen Opperhoofd verkiezen.

Blyf altoos vry / niet alleenlyk met be-

trekking tot uwe onderdrukkers maar ook met betrekking tot uzelven; dat is verkiest u nimmer een' Opperhoofd. " Om u zelven wel te " bestuuren / hebt gy " slechts de voorschriften der deugd te " volgen / die tot nog " toe uwe bedryven " vergezeld hebben. " Dewyl het nog" thans noodig is / " dat 'er in iederen " staat eenigen zyn / " die voor de openbaa" re zaaken en een " goede regeering " zorgen / zo moet gy " eenigen uit het mid" den van u verkie" zen / om de regee" ring waar te nee" men / en wel zoda" nigen die in wys" heid / Godsvrucht " en deugd / boven " anderen uitmunten; " want daar is niets " ongerymders / dan " dat een dwaas en " Godloos mensch / " die zyn eigen geluk " niet kent / anderen " zoude gelukkig " maaken. Ik ver" zeker u dat de staat " van een gemeene" best het meest over" eenkomende is met " die der Natuu" re" (en alle de wetten der Natuure zyn zonder eenige twyfel oorsprongelyk Godlyk) ,, En stelt men " al eene onbepaalde " magt in de handen " van een eenig " mensch / dat een " eerlyk man is / zo " loopt hy gevaar om " daardoor" (door de onbepaalde magt in handen te hebben) " bedorven te worden; " ook is hy te veel aan " de afgunst van an" deren onderworpen / " indien hy" (al) " deugdzaam blyft; " doch een erfelyke " magt is onbestaan" baar met het wel" zyn van 't gemeen."

Voorwaar zegge ik u / die deeze stemme / de stemme der reden niet hoort / zyne doofheid

heid zal hem ten verderve strekken.

En wien tog zoudt gy de opperste magt in handen geeven? laat uw oog over het groote tooneel des aardbodems gaan / en zeg my of niet alle de kinderen der menschen boos zyn: allen zyn zy afgeweeken / belang heeft gedaan het geen de groote Alexander wenschte te doen; belang heeft de gantsche aarde onder het vermogen van zynen schepter doen bukken / van den geenen af die zelfs geen steen heeft waarop hy zyn hoofd zou kunnen nederleggen / tot hem toe / die zynen wyn uit goudene schaalen drinkt; die met purper omhangen is / en in de groeven van het ligte dons vernacht / allen doen zy hulde aan het belang. —— Hoeveele Josephs tog zyn 'er wel onder hun die op troonen zitten / en met lyftrawanten omstuwd zyn; op wier oogwenk duizenden zig beweegen als werktuigen die zig naar den wil des werkmeesters beweegen? Zeg het my / indien gy 't weet. —— Wien dan zoudt gy voor opperhoofd verkiezen?

Eertyds gingen de boomen eens heenen / " om eenen Koning " over hen te zalven: " en zy zeiden tot den " Olyfboom; weest " gy Koning over " ons; —— maar de " olyfboom zeide tot " hen; zoude ik myne " vettigheid verlaaten / die God en de " menschen in my pryzen? en zoude ik " henen gaan om te " zweeven over de " boomen? —— Doe " zeiden de boomen tot " den vygeboom; komt " gy / weest Koning " over ons. Maar " de vygeboom zeide " tot

" tot hen; zoude ik
" myne zoetigheid en
" myne goede vrucht
" verlaaten? en zou-
" de ik heenen gaan
" om te zweeven over
" de boomen? ——
" Doe zeiden de boo-
" men tot den wyn-
" stok: komt gy /
" weest Koning over
" ons; maar de wyn-
" stok zeide tot hen /
" zoude ik myne most
" verlaaten / die God
" en menschen vrolyk
" maakt? en zoude ik
" heenen gaan om te
" zweeven over de
" boomen. —— Doe
" zeiden alle de boomen
" tot den doornen-
" bosch; komt gy /
" weest koning over
" ons. En de door-
" nenbosch zeide tot
" de boomen; Indien
" gy my in der waar-
" heid tot eenen ko-
" ning over u zalft /
" zo komt / vertrouwt
" u onder myne scha-
" duwe; maar indien
" niet / zo ga vuur
" uit den doornen-
" bosch / en verteere
" de Cederen des li-
" banons".

Dit geschiedde eer-tyds; maar heden? — zou ook heden alleenlyk den doornenbosch koning willen zyn? — Voorwaar neen: heden zou de Olyfboom zeggen / ja; en de vygeboom zou zeggen / ja; en de wynstok zou zeggen / ja; — want de olyfboom zou met uwe vettigheid zyne eigene vettigheid trachten te vermeeren / de vygeboom zou zyne zoetigheid nog zoeter trachten te maaken; en de wynstok zou zyne druiven meer dan voorheen trachten te doen zwellen / op dat zyne most menigvuldiger mogte worden. —— Voorwaar zegge ik u / de rechtvaardigheid en liefde hebben deeze aarde verlaaten: die stofkens / stofkens in het

scherpziend oog der menschen / zyn door de stormwinden van trotsheid en verkeerde zucht naar grootheid van de aarde weg gevaagd; zy zyn niet meer / zy zyn niet meer.

Wacht u dan van immer een opperhoofd te verkiezen; want uwe Republiek zou dan geen Republiek meer zyn / en gy zoudt uw bloed te vergeefsch / door het verkrygen van uwe vryheid gestort hebben.

Het 9. Capittel.

Jaarlyksch haare Regenten veranderen.

Dat ieder van uwe Regenten verpligt zy / zyn ampt jaarlyksch neder te leggen / op dat hy door een ander vervangen worde; op dat niemand van hun verlokt worde / tot het vormen van eene zamenzweeringe ter zyner bevorderinge. Gedenkt dat des menschen hart zwak is. Leest de schriften / want dezelven zyn in uwe dagen menigvuldig / en veelen zyn geschreeven door de pennen der wyzen / gesprooken door den mond der verstandigen; zy kunnen u leeren hoe gy gelukkig kunt worden en gelukkig kunt blyven; zy kunnen u leeren / de gevaaren / de verdeeldheden en bloedige oproeren waardoor de Republiek van Nederland zo veel geleeden heeft / te vermeiden. —— Wilt gy ze vermeiden / ô liefhebbers der vryheid en der rustes? wel / dat uwe regenten van nimmer het roer van staat langer dan slechts één jaar in hande blyven houden. Sla het oog " op de landen / staa- " ten /

" ten / en regeerin-
" gen / die by alle
" verstandigen voor
" welgestelde republi-
" ken zyn gehou-
" den" / Besluit om
het voorbeeld ,, te vol-
" gen van hun die
" haare vryheid onge-
" krenkt behouden
" hebben" Rome ver-
koos haare Dictators
alleenlyk voor eene te-
genwoordige gelegen-
heid / ,, en in alle ge-
" vallen niet langer
" dan voor zes maan-
" den / ja ook som-
" tyds slechts voor den
" tyd van vier-en-
" twintig uuren / na
" verloop van welken
" tyd zy misdaadig
" werden wanneer zy
" hun dictatorschap
" niet afgelegd had-
" den. En zo langen
" tyd de Republiek
" van Rome / dat ge-
" bruik onderhouden
" heeft / zo langen tyd
" heeft zy ook haare
" vryheid behouden.
" Ja waare het dat
" dezelfde Republiek /
" met betrekking tot
" Cæzar / niet van
" deeze gewoonte af-
" geweeken ware /
" hem laatende het
" gouvernement van
" Goulen vyf jaaren
" langer dan de wet
" toeliet / Cæzar had
" waarschynelyk
" nooit geenen aan-
" slag gemaakt op den
" staat. Binnen The-
" ben werd de Capi-
" tein Generaal eer-
" tyds ter dood ver-
" weezen / zo wanneer
" hy slechts éénen dag
" langer als tot den
" gezetten tyd / zyne
" waardigheid be-
" houden had / en
" daarom / de groote
" en vermaarde Capi-
" teins Epaminon-
" das / ende Pelopi-
" das ter dood ver-
" weezen / om dat zy
" de magt van de ge-
" melde republiek /
" vier maanden na
" den bepaalden tyd /
" in handen gehou-

" den

" den hadden / niet tegenstaande den uittersten nood van hun vaderland hen daartoe verpligt had. Die de voornaamste sterkte van Athenen in zyne bewaaringe had / behield de sleutels daarvan niet langer dan eenen dag; gelyk zulks ook gebruikelyk was / omtrent den Capitein van het kasteel der Republiek van Rhaguse; welke Republiek voor waar zeer zorgvuldig is voor de bewaaring van haare vryheid. Ook werd aangemerkt / dat zo wel de voorgeschreven Republiek van Rhaguse / als die van Venetiën / Genua / Luca / Geneve / van de Cantons van Switzerland enz. haare vryheid zo veele jaaren om geene andere reden / naast God / hebben behouden / dan om dat dezelven nooit aan eenig Capitein Generaal voor zyn leven / of voor langen tyd / veel minder by opvolging van Vaders / zoonen / en broeders van een en 't zelfde huis / de magt van haare wapenen en de sterkte in handen gegeeven hebben".

Zyt wys / gy liefhebbers der vryheid / leest en wordt wys; want by de wysheid is de rust / en by eene verstandige republiekſche regeering vernacht de waare vryheid.

Het 10. Capittel.

Geen ervelyken Stadhouder of Admiraal Generaal verkiezen.

Vindt gy het goed eenen man met het gewigtige ampt van Stadhouder te bekleeden, dat die bekleeding echter niet met vaste toezegging voor zyn gantsche leven vergezeld zy; maar wacht u voor al van die waardigheid in zyn stamhuis erfelyk te verklaaren.

Vordert uwe omstandigheid dat gy een generaal over uwe kryggsknechten of eenen admiraal over uwe waterhelden moet stellen; dat ook deeze waardigheden slechts voor de tegenwoordige omstandigheid gegeeven worde; maar wacht u voor al dat dezelven niet verbonden zy met eene erfelyke opvolging voor het gantsche huis van uwen verkozenen hoogen amptenaar; want zekerlyk zoudt gy u daardoor in het uiterste gevaar kunnen brengen.

Is 'er een menschen kind, dat wys zy, dat wandelt in de oprechtheid zyns harten, dat geene lust heeft in overheerschinge, of begeerte naar hoogere waardigheid dan die waarmede het opperwezen, naar deszelfs ondoorgrondelyke wysheid goedvind hem werkelyk te bedeelen; deezen zy uwen amptenaar, uwen amptenaar voor eenen tyd, voor den tyd der noodzaakelykheid, of voor den tyd der voorzichtigheid. Maar kan ook deeze, op goede gronde tot u zeggen, zie daar myne telgen, zy zyn uit myne lendenen gesprooten, en

zul-

zullen geduurende al hun leven in myne voetstappen wandelen; zy zullen van myne rechtvaardigheid niet afwyken; myne getrouwheid is in hunne harten gedrukt / en myne bekwaamheden zal het deel hunner erfenisse zyn? zoude hy dit kunnen zeggen / en niet vreezen van door de logen zyne lippen te bezoedelen? Of zou het mogelyk kunnen zyn dat de God der eeuwen hem zyne voorweetenschap gegeeven hadde? of zou het mogelyk kunnen zyn dat de almagtige hem het vermogen om de harten te vormen geschonken hadde? — Neen waarlyk / dus zou dan uwe onvoorzichtigheid groot / en uw gevaar geweldig weezen. Vier Willems hebben getracht Nederland op den troon te zetten / maar zo nu de byfde eens boosaartig van hart / en verkeerd van oogmerken geweest waare / hoe duur zou Nederland dan den dienst zyner voorzaaten betaald hebben! en immers had niemand het vermogen van in het stikdonkere toekomende te zien toen men zyne groote waardigheden voor erfelyk verklaarde? immers was niemand Gode gelyk kennende de harten van hun die in s'werelds jongste snikken nog staan geboren te worden? aan welk eene byzondere Godlyke goedheid is Nederland dan den tot heden toe gewenschten uitslag van deszelfs onvoorzichtig besluit verschuldigd! Spiegel u dan aan onze Republiek / ô Amerika / dat thans vry geworden zyt; spiegel u op dat gy voorzichtelyk wandelt; op dat gy

gy niet valt in de groe-
ven die anderen voor
zig zelven gegraaven
hebben.

Ook Gods volk
zelf / heeft „ na den
„ dood van Moses /
„ haaren verlosser uit
„ de dienstbaarheid
„ van Egypten / voor-
„ bygaande de zoonen
„ van dien grooten
„ man / aan welken
„ zy genoegzaam haa-
„ re zielen en lichaa-
„ men schuldig wa-
„ ren / zelfs door het
„ bevel van den Hee-
„ re / Josua aange-
„ nomen. Na Jo-
„ sua is Israël gere-
„ geerd door opvol-
„ gende Richters / den
„ tyd van omtrent drie
„ honderd jaaren / en
„ schoon wel dezelfde
„ Richters / alle groo-
„ te Veldoversten / en
„ magtige Capiteins
„ Generaals / het
„ voorschreeven volk
„ doorgaands / door
„ menigvuldige over-
„ winningen jegens
„ haare vyanden /
„ door gewigtige
„ zwaarigheden be-
„ hoed / ook dikwyls
„ uit zwaare overlas-
„ ten verlost / en dien
„ volgends geene
„ kleine belooningen
„ verdiend hadden /
„ zo werd nogthans
„ niet bevonden / de
„ zaak op de Repu-
„ bliek van de Israë-
„ liten / of by iemand
„ in dezelve ooit zo-
„ daanig te weezen
„ verstaan / als of
„ hunne kinderen en
„ nakomelingen / ee-
„ nige voorrechten
„ aangeboren zouden
„ zyn geweest / ja
„ in tegendeel is zeer
„ aanmerkens waar-
„ dig / dat zo wan-
„ neer sommigen in
„ Israël tegen Gi-
„ deon / anders ge-
„ naamd / Jeruba-
„ bel / een magtig
„ richter en strydbaar
„ held / na hy het
„ volk / wonderbaar-
„ lyk uit der Midia-

„ nsten handen verloßt hadde / in de volgende woorden uitvielen / weest een Heere over ons / gy / uw zoon / ende u zoonszoon / hy Gideon zulks / zo voor hem zelven / als wel uitdrukkelyk mede voor zynen zoon heeft geweigerd. En of wel eenig voorbeeld gevonden werd / daar iemand van de kinderen / of afstammelingen van eenen overledenen Richter / onder de navolgende Richters van het Israëlitische volk geteld wordt / naamlyk in den persoon van Abimelech / bastaart zoon van den voornoemden Gideon / geboren uit deszelfs bywyf tot Sichem / zo is nogthans aanmerkenswaardig dat de voornoemde Abimelech niet door wettige beroeping / maar door list en geweld / met een wrede verworginge van negen-en-zestig zyner broederen / tot de voorschrevene waardigheid is gekomen". — Voorwaar zegge ik u / geene waardigheid moet erfelyk zyn / wil men zig niet aan duizende gevaaren blootstellen. De zoon is niet altoos gelyk zyn vader / noch de dochter gelyk haare moeder. De neef kan niet zeggen ik ben vroom om dat myn stamvader vroom was. Doorzoek de geschiedboeken der wereld en gy zult desaangaande duizende voorbeelden vinden.

Waare kinderen van doorluchtige vorsten en helden zyn niet altoos die / welken uit hunne lendenen geboren worden / en volgends de burgerlyke

wetten erfgenamen van hunne tydlyke goederen zyn / „ maar „ die geenen / die „ waarlyk afzetsels „ hunner zielen zyn / „ en die hunne voet„ stappen volgende / „ met 'er daad betoo„ nen / dat zy waar„ lyk de eeuwige schat„ ten van dezelfde „ vorsten en helden / „ naamlyk hunne „ deugden / geërfd „ hebben".

Het 11. Capittel.

Ook geen afstammeling van den Koning van Frankryk, die waardigheid voor een' tyd opdraagen. Aangedrongen door het voorbeeld van neêrlands Stadhouder die Koning van Engeland was.

Weest als het oude Israël / het volk dat God zelf zyn volk noemde / wandel in deszelfs voetstappen / en gy zult u beveiligen voor het beleeven van een tydsgewricht / dat Nederland beleeft heeft. Moses heeft Israël uit de dienstbaarheid van Egypten verlost / nogthans hebben zy de zoonen van dien man niet voor Richters over hen verkooren. Zyn deeze dingen niet geschreeven in de boeken der Heiligen? Gy zyt een ander Israël: gy hebt ook uwen Moses / die u aan het Britsche juk onttrokken heeft; die uwe schouders bevryd heeft van eenen tyrannigen last te draagen; maar verkiest ook gy niemand van zyne afstammelingen tot uwen stadhouder of oversten van uwe land en watermagt / wanneer gy in de noodzaakelykheid gesteld mogt worden / van zodanig een voornaam amptenaar te

te moeten aanstellen. Hoort myne reden en stopt uwe ooren niet voor de stemme der vermaanige / volgt den raad myner lippen op dat men na weinige jaaren niet van u aangetekend vinde gelyk men van onze Republiek aangetekend vindt; betrekkelyk eene alliantie welke zy in 1689 met Engeland gesloten heeft. „ Dit „ is eene waarheid „ die onze Landsge„ nooten met schaam„ te moeten belyden. „ De koning van „ Groot - Brittanje „ had toen ten tyde „ een zo groot vermo„ gen op de Repu„ bliek / welker stad„ houder hy was / dat „ hy eindelyk de staa„ ten overhaalde tot „ het sluiten van eene „ dergelyke Conven„ tie / tegen welken „ zig een groot gedeel„ te der leden van de „ Regeeringe brucht„ loos aankante„ de".

Het 12. Capittel.

Het volk moet met de regenten eenstemmig denken, ter voorkoming van plonderingen en wreedheden. Aangedrongen met voorbeelden van Nederland ontleend, als de mishandeling der de Witten; het voorgevallene in 1748 enz.

Dat myne leeringen uwe kinderen ingeprent worden / gy bevgemaakte slaaven van den verwaatsten aller koningen / van hem wiens troon reeds is beginnen te waggelen / ten loon zyner boosaartige regeeringe / en uitgeoefende tirannye over zyne Nabuuren / zyne vrienden en bondgenooten / van

van hen van wien men welhaast zal zeggen hy is gevallen! hy is gevallen! de trotsche / de roekelooze de tirannige koning / hy is gevallen / die door geweld en verraad anderen heeft willen doen vallen! —— Schryft myne leeringen in de boeken uwer jeugd / op de wanden uwer huizen op dat ze niet vergeeten / maar dagelyksch geleezen en herleezen worden / op dat ze in de harten uwer kinderen gedrukt staan / onuitwischbaar gedrukt staan / gelyk de uitgehouwene letteren in het harde marmer; want dan zal uwe Republiek smaaken het genoegen dat de vrucht is van eene eenstemmigheid des volks met hunne Regenten / een genoegen dat Nederland niet altoos heeft mogen smaaken. De woedendste oproeren zullen van onder u geene plaats hebben / de eene Burger zal niet op den anderen aanvallen en hem verslinden / gelyk een leeuw zynen prooi verslindt. Uwe Regenten zullen zig door muitende ingezetenen niet zien dwingen / want zy en hunne Ingezetenen zullen van eene zelfde gedachte weezen / en een zelfd oogmerk / een billyk oogmerk hebben. Voorwaar gy zult niet beleeven dat uwe kinderen in hunne eigene ingewanden wroeten / dat zy hunne huizen met razerny / en de straaten met oproer vervullen.

Zy zullen altoos stille zyn ; de te vredenheid zal hun vermaak weezen / de eensgezindheid zal hunnen welvaart in ciment leggen ; zy zullen bloeijen als de weelige wynstok / en zoete vrugh-

vruchten draagen als de vygeboom.

Ooit had Nederland zig altoos in die gesteldheid mogen bevinden, van wat al gruwelen zou die Republiek dan niet het tooneel geweest zyn! wat al akelige vertooningen zouden dan niet op haaren bodem voorgevallen weezen. Dan zou de burger zynen medenburger het hart niet uit het lyf gesneden hebben. Dan zou de zwakke vrouw haaren woedenden man niet hebben behoeven te vermaanen om af te laaten van zyne oproerigheid, neen, geen de Witten zouden dan op de wreedste wyze omgekomen weezen.

Met voordacht zet ik een wacht voor de deure myns monds, op dat myn harte onder het vertellen van de gruwelen op deezen moord gepleegd, niet bezwyke. Immers hebbe ik ook genoeg gezegd om uwe oogen te oopen, om u waakzaam te doen weezen over het geene, waardoor uwe Medezuster haaren luister zo schandelyk verloren is geworden? —— Hebt dan ooren en hoort; hebt een verstandig harte en leert, op dat gy niet wordet als zy, op dat men by u de vinger niet zoude kunnen uitstrekken en zeggen daar zyn de moorden gepleegd; op dat uwen grond heilig blyve, en niet gedrenkt geworden zy, met bloed, dan met het bloed dat voor de verkryging van uwe vryheid gestort is geworden.

Voorwaar dan zult gy niet beleeven het geen Nederland voor nog geen halve eeuw geleden beleefd heeft, naamlyk de grootste spoorloosheid en vreezelykste wanorde; want wanneer het volk zig op- maakt

maakt en vergadert om hunne Richters de wet te geeven / dan heeft de goede orde reeds den schop bekomen; dan liggen de huishoudelyke eensgezindheid en de burgerpligt te zieltoogen onder de tafel waarop getekend word om zig met vereende krachten tegen de Richters te stellen.

Het 13. Capittel.

America moet zig hoeden voor verraaders en de verdachten van ongetrouwheid doen vertrekken.

Hoed u voor alle soort van verraaders / vooral ten tyde / wanneer de pligt u roept / om uwe rechten tegen den aanvallen van vyanden te beschermen / zy zyn listig als de slange; zy weeten te kruipen tot in de ingewanden van hem dien zy voorneemen ten onder te brengen; zy kronkelen zig in duizende bochten; verbergen zig in de verborgendste schuilhoeken / en mogelyk dat het den Hemel niet behaagde u mannen te schenken / die hen ook zelfs in hunne diepste schuilhoeken konden opspooren / mogelyk dat gy daarin niet zo gelukkig als Nederland waart; want waarlyk Nederland mag op zulke mannen roemen.

Voor alle dingen zyt bezorgd dat ook slechts de verdachten van ongetrouwheid uwe raadsvergaderingen niet bywoonen / de overleggingen uws harten zy hun niet toevertrouwd; want gy zoudt hun eenen dolk schenken waarmede zy u zelven zouden

den grieven / ter dood toe zouden grieven. — Voorwaar zeg ik u / indien gy hen niet weert / zult gy het loon uwer verzuimenis draagen.

Zyn echter / ondanks alle uwe voorzorgen / zulke monsters / schandvlekken der menschlyke natuure / by u doorgedrongen / en doen 'er zig mannen op die hen ontdekt hebben / en 'er op aan dringen om hen van uit het midden van u te doen vertrekken; stopt uwe ooren niet voor hunne vorderingen; want waarlyk zy zyn uwe vrinden / uwe welvaart gaat hen ten harte. Zouden zy ook voor uwe rust zorgen; zouden zy de ondermeiners van uw geluk; de heul uwer vyanden ook trachten te weeren / indien zy u niet beminden; indien zy uwen voorspoed niet behartigden? Neen zeker: de vyand heult met den vyand; maar de liefhebber rust niet voor hy den haater verbannen heeft. — Valt u dat lot te beurt; hebt gy het genoegen van de waare deugd op de haatelyke ondeugd / van de trouw op het verraad te zien zegenpraalen; ziet gy uwe verraaders uittrekken als verslindende Wolven welken voor het vuur vluchten / zyt dan billyk / zwaait uwe redders van den wierook toe; want waarlyk zy zyn uwer hulde waardig / zy hebben u hunne liefde getoond en verdienen al uwe achting en dankbaarheid.

Het 14. Capittel.

De vreemden uit alle bedieningen weeren, op dat zy het brood der eigenen niet eeten.

Weer den vreemden; duld wel dat zy zig onder uwe bescherminge begeeven/ bescherm hen met eene vaderlyke bescherminge/ zy zyn uwe broeders; ook kunnen zy uwe kinderen doen bloeijen/ de verblyfplaats van veelen is ook het altaar van veelen/ het altaar dat onophoudelyk rookt van de aangebragte offeranden; maar weer de vreemden uit alle regeeringe of bedieninge/ geef hun geen gezach over eenige uwer bezittingen of bestuuringen; want waarom zoudt gy het brood uwe kinderen onthouden en het den vreemden voordienen; voorwaar gy zoudt daardoor uwe rust ondermeinen/ en de tevredenheid uit het harte uwer burgeren bannen. Gedenk dat gy vreemde bevoorrecht en niet uwe eigenen; gedenkt dat ieder kind zyn vaders huis bemint; gedenkt dit en gy zult u de gevolgen van uwe verkeerdelyk uitgedeelde gunste voorzoogen kunnen stellen; gy zult als in een schaduwtafereel zien/ hoe de vreemde den vreemden begunstigt/ hoe in korten tyde alles vreemd geworden is/hoe gy niet meer zyt die gy voor deezen waart/ hoe gy naar uwen val nygt.

Het 15. Capittel.

De kunsten en weetenschappen aankweeken, maar ook de kunstenaar het loon zyns arbeids doen smaaken.

Wend alles wat mogelyk zy aan ter bevorderinge van nuttige kunsten en weetenschappen zy zyn de sieraaden der menschlyke ziel / gelyk de fraaije tooisels die van het lichaam zyn. Het bloeijen van kunsten en weetenschappen heeft Athenen en Griekenland berucht gemaakt; wel dat het ook de nieuwe Republiek van America eenen loflyken naam doe verwerven / eenen naam die de roest der tyden kan verduuren. Maar dat ook den kunstenaar de vruchten van zyne oefening plukke / dat ook de navorscher van schoone weetenschappen / geen reden gegeeven worde / van te kunnen zeggen / zie daar nu myne dagen ten einde geloopen / in geduurigen arbeid en slaverny ten einde geloopen; maar waar is nu myn loon? — ben ik / ondanks al myne aangewende vlyt / nog een nutloos voorwerp voor myn vaderland; dan is op deze wereld ook geene eer te behaalen / maar vreemden eeten myn brood / vreemden bekleeden de plaatsen die den inboorling toekomt: wanneer hy zig denzelven waardig gemaakt heeft. — Zie daar wederom een oorzaak van klaagen / die geen plaats behoorde te hebben. — Dat dezelve onder u dan ook geen plaats hebbe zo gy gelukkig wilt weezen; want daar de vrede en rust

zal woonen moeten geene billyke reden tot klagten gebonden kunnen worden.

Dit zyn de leeringen die ik ter uwer liefde opgetekend heb; betracht dezelven en gy zult gelukkig weezen.

E I N D E

D E S

AMERICAANSCHEN BYBELS.

UITGEGEEVEN

na voorafgegaane Approbatie van het

GEZOND VERSTAND.